

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2020

Reek Sport en Spel

Nader onderzoek natuur (definitief)

J. van Suijlekom, 8 december 2020

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Landerd heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar vlemuizen en marters uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen in het plangebied Sport en Spel te Reek (figuur 1). Het initiatief betreft de sloop van reeds verouderde bebouwing en de realisatie van nieuwe sportaccomodaties op ongeveer dezelfde plek. Tevens zijn nieuwe tennisbanen voorzien in het oostelijke deel van het plangebied. In het plangebied zijn tijdens een eerder uitgevoerde quickscan (Blom Ecologie B.V., rapportage 26 maart 2020) potenties aangetroffen voor de hierboven genoemde soorten / soortgroepen. Gezamenlijk met de eerder uitgevoerde quickscan geeft onderhavig rapport een compleet beeld van de aanwezige natuurwaarden.

Figuur 1
Globale be-
grenzing van
het plangebied
(rood).
Ondergrond:
Google.

1.2 Methode / doel

Onderhavig nader onderzoek is uitgevoerd conform de meest actuele onderzoeksstandaarden: Het vlemuizenprotocol 2017, de voor de betreffende soorten beschikbare kennisdocumenten van BIJ12 en de Handreiking Kleine Marters van de provincie Noord-Brabant. In figuur 2 op pagina 3 zijn de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden weergegeven. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Q. Sanders.

Vleermuizen

Het plangebied en de nabije omgeving is in de periode juni t/m september conform het actuele protocol vleermuizen (2017) van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. De te verwachten soorten betroffen onder meer de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Het onderzoek was gericht op de eventuele aanwezigheid van kraam- zomer en/of paarverblijven verblijven en de functie als jachtgebied en vliegroutes. Met behulp van een detector met een heterodyne functie en realtime, waarbij opnamen zijn gemaakt en digitaal opgeslagen in WAV-formaat, zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd.

Datum (start)	Onderzoek	Start-tijd vleer- vleer- muizen	Eindtijd vleer- muizen	Temer- atuur (°C)	Bewolking / neerslag	wind (Bft)
19-06-2020	Vleermuizen en aanvang onder- zoek marters	22:00	00:00	14	Half be- wolkt, droog	1-2
22-06-2020	Vleermuizen	22:00	00:00	15	Licht be- wolkt, droog	1-2
07-07-2020	Vleermuizen	03:00	05:30	8	Half be- wolkt, droog	1-2
12-07-2020	Vleermuizen	22:00	00:00	13	Half be- wolkt, droog	1-2
13-07-2020	Vleermuizen	03:00	05:30	10	Bewolkt, droog	1-2
13-07-2020	Vleermuizen en afronding onderzoek marters	22:00	00:00	11	Bewolkt, droog	1-2
01-09-2020	Vleermuizen	23:00	01:00	10	Zwaar be- wolkt, droog	2-3
22-09-2020	Vleermuizen	23:00	01:00	9	Onbewolkt	2-3

Figuur 2
Data en weersomstandigheden veldbezoeken

Marters

Het onderzoek naar marters is uitgevoerd middels 17 sporenbuizen, 3 marterboxen en 2 wild-camera's met jiggeler (lokaas in een metalen korf op een steel), verspreid opgesteld op strategische plekken. Het inzetten van de vallen en de controle is voorafgaand en na de veldbezoeken vleermuizen uitgevoerd. De instrumenten zijn gedurende het onderzoek tussentijds gecontroleerd en voorzien van nieuw lokaas. De camerabeelden zijn tussentijds en nadien geanalyseerd. Bij daglicht is het plangebied aanvullend onderzocht op sporen.

2 Resultaten van het veldonderzoek

Vleermuizen

Algemeen

Tijdens het onderzoek werden drie soorten vleermuizen waargenomen: de rosse vleermuis prominent, de gewone dwergvleermuis in een lager aantal en de incidenteel de laatvlieger. Met “het voorjaar” worden de rondes in mei t/m juli bedoeld en met “het najaar” de bezoeken in september.

De rosse vleermuis

Voorjaar

Reeds bij aanvang van het eerste veldbezoek werden kort vóór zonsondergang rosse vleermuizen gehoord. De dieren werden gehoord ter hoogte van een forse moeraseik. Even na zonsondergang waren de dieren (op enig moment > 10 stuks tegelijkertijd) plotseling aanwezig en jaagden op grotere hoogte boven het plangebied met name boven de sportvelden in het westelijke deel van het plangebied. De rosse vleermuizen keerden later op de avond weer terug. De houtsingel ten zuiden van de eik werd af en toe in beide richtingen op grotere hoogte gevolgd. Mogelijk is een kraamverblijfplaats aanwezig van circa 20 dieren (zie figuur 2). De verblijfplaats was duidelijk aanwezig in de eik, echter bevond deze zich buiten het zicht van de onderzoeker en kon de exacte plek van in- en uitvliegen niet worden vastgesteld.

Figuur 2
Weergave vermoedelijke kraamverblijfplaats van de rosse vleermuis (ster in geel). En de houtsingel die functie heeft als vliegroute in beide richtingen.

Opvallend was, dat het gedrag en de aantallen dieren tijdens de bezoeken in juli uitgesproken lager was. Nabij de eik werd geen activiteit meer vastgesteld. De rosse vleermuis werd in juli af en toe op grotere afstand jagend waargenomen. Het betrof steeds een individueel dier.

In de moeraseik is een vermoedelijk kraamverblijf of een groter zomerverblijf vastgesteld van de rosse vleermuis. In het huidige plan blijft de eik behouden, zodat in principe geen effecten zijn te verwachten. Het is echter belangrijk dat de omgeving voor de rosse vleermuis geschikt blijft. Tijdens de sloop en realisatie zijn dan ook maatregelen nodig om verstoring te voorkomen. In de nieuwe situatie dient men vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen.

Najaar

In september werden geen rosse vleermuizen waargenomen.

De gewone dwergvleermuis

Voorjaar

In het voorjaar werd de gewone dwergvleermuis in lage aantallen verspreid nabij bomen en nabijgelegen tuinen jagend waargenomen. Vanuit verschillende richtingen werden af en toe overvliegende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Een vliegroute is niet vastgesteld. Voor de aanwezige bebouwing werd geen interesse getoond. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Tijdens de ochtendbezoeken was sprake van vrij lage activiteit. In het noordelijke deel van het plangebied werd gedurende een kwartier door circa vijf dieren gejaagd, waarna dieren plotseling waren vertrokken. Het plangebied zelf en de omgeving heeft functie als jachtgebied voor een klein aantal dieren. Een belangrijke functie is niet vastgesteld in het voorjaar.

Najaar

In het najaar werd af en toe een overvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Net als in het voorjaar betrof het dieren uit verschillende richtingen zonder dat een duidelijke structuur werd gevolgd. In het plangebied zelf werd niet gejaagd. Balts is niet waargenomen. Paarverblijfplaatsen zijn niet vastgesteld in het plangebied en de nabije omgeving. Ook in het najaar zijn geen belangrijke functies vastgesteld.

De Laatvlieger

De laatvlieger werd in het voorjaar af en toe overvliegend waargenomen, zonder dat sprake was van een binding met het plangebied zelf. Verblijfplaatsen of andere belangrijke functies zijn niet vastgesteld.

Marters

Algemeen

In het plangebied zijn de steenmarter en de das waargenomen. Beide soorten zijn stikt beschermd. Hieronder worden de waarnemingen nader uitgewerkt. Op camera zijn daarnaast diverse malen (bos)muizen en enkele keren de egel vastgelegd. Dit betreft soorten waar op voorhand vrijstelling voor geldt bij ruimtelijke ingrepen. De zorgplicht blijft echter van toepassing. Ook werd de huiskat vrij regelmatig waargenomen.

De steenmarter

De steenmarter is enkele keren vastgelegd op camera nabij de noordoostelijke rand van het plangebied (zie figuur 3). De steenmarter werd gelokt door het aas uit de jigglers. In juli werden even na zonsopkomst een tweetal steenmarters gezien, die de houtsingel in westelijke naar zuidelijke richting volgden in vrij hoog tempo. Vermoedelijk is in de omgeving buiten het plangebied zelf de fysieke verblijfplaats aanwezig. Het plangebied zelf (beschutte randen) heeft functie als jachtgebied. De westelijk gelegen houtsingels hebben functie als migratieroute. Behoud van deze singels is belangrijk voor de steenmarter. In de omgeving is ruimschoots geschikt jachtgebied aanwezig, zodat effecten op deze functie door de plannen redelijkerwijs zijn uit te sluiten.

Figuur 3
Waarneming van de steenmarter en éénmaal de das bij een jigglers (lichtblauw). In het westen de houtsingels die werden gebruikt als migratieroute door de steenmarter (donkerblauw).

De das

Op dezelfde plek als de steenmarter werd éénmaal een das waargenomen die werd gelokt door de jigglers. In het plangebied werden geen overige sporen van de das waargenomen ook geen (vaste) wissels. Het incidentele bezoek wijst erop dat het plangebied zich bevindt aan de rand van een territorium en is géén sprake van regelmatig gebruikt belangrijk jachtgebied. Doordat in de omgeving voldoende jachtmogelijkheden blijven bestaan worden géén negatieve effecten op de das verwacht. De te treffen maatregelen inzake verlichting en zoveel mogelijk behoud van de aanwezige singels zijn ook gunstig voor de das. Geadviseerd wordt de randen van de toekomstige tennisbanen op vergelijkbare wijze als de sportvelden te voorzien van houtsingels. Hierdoor nemen de mogelijkheden voor de das toe.

3 Conclusie en advies

3.1 Aangetroffen beschermde natuurwaarden

In het plangebied zijn de volgende soorten en functies aangetroffen waar gedurende de sloop en in de nieuwe situatie rekening mee gehouden dient te worden:

- » Functie van een thans te behouden eik als kraamverblijf of groter zomerverblijf van de rosse vleermuis en de zuidelijk gelegen houtsingel als vliegroute voor de rosse vleermuis;
- » Functie van de randen van het plangebied als jachtgebied en als migratieroute voor de steenmarter;
- » Ligging van het plangebied aan de rand van een territorium van de das en incidenteel gebruik van het plangebied zelf als jachtgebied.

3.2 Effecten en ontheffing

Op basis van de huidige plannen lijkt het behoud van de aangetroffen verblijfplaats van de rosse vleermuis en de functionele omgeving (singels) tot de mogelijkheden. Hetzelfde geldt voor de aanwezige migratieroute voor de steenmarter. Indien deze functies behouden kunnen blijven is géén ontheffing benodigd. Op de das worden géén effecten verwacht daar het plangebied zich bevindt aan de rand van een territorium en géén sprake is van continu gebruik of een overige belangrijke functie. Om effecten en eventuele overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen, is het gewenst een mitigatieplan en ecologisch werkprotocol voorafgaand aan de ingrepen op te stellen. Hierin dient het volgende te worden uitgewerkt:

- » Uitvoer van de sloop buiten de kwetsbare periode (voortplanting) van de rosse vleermuis. Ná 15 juli en vóór 1 mei;
- » Behoud van de eik met de aangetroffen verblijfplaats en de houtsingel ten zuiden daarvan. Bij eventuele noodzakelijke doorsnijding van de houtsingel dient dit beperkt te worden tot het strikt noodzakelijke en mag de tussenruimte niet meer bedragen dan 25 meter.
- » Toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting en op deze wijze behoud van de functionele leefomgeving van de rosse vleermuis.
- » Behoud van de houtsingels aan de rand van de huidige sportvelden in het westelijke deel van het plangebied. Bij het toepassen van buitenverlichting dienen de houtsingels voldoende donker te blijven;
- » Extra mogelijkheden bieden voor de das door de toekomstige tennisbanen eveneens te voorzien van houtsingels. Verlichting dient te worden beperkt tot de tennisbanen zelf.
- » Opnemen zorgplichtmaatregelen overige soorten, zoals broedende vogels algemeen en algemene grondgebonden zoogdieren (grondwerk).

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 69667705

Reek Sport en Spel

Notitie nader onderzoek natuur